

ЦИЈЕНА:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера, на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франка у влату, на по године 10 франка у влату.
Претплата се прима само у годишњем и полугодишњем роковима и плаћа се у напред.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Le GLAS TZRNOGORTZA, Journal Officiel, paraissant régulièrement chaque samedi et suivant les exigences du service. On s'abonne aux bureaux du journal GLAS TZRNOGORTZA, Cetigne, Montenegro.

L'abonnement pour le pays 8; pour l'Autriche-Hongrie 12 Perpers; pour tous les autres pays 20 francs par an. La publicité est reçue aux bureaux du journal et dans toutes les agences de publicité.

Претплата се шаље само Администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње.
Допис се шаље Уредништву — Рукописи се не враћају.
Огласи се шаље Администрацији и наплаћују се: за сваку рјеч или број до пет цифара из петит слова по 4 паре, гармонично 6 пара; цимеро слова 8 пара — за први пут, а за сваки даљи пут у пола од горње цијене. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим напред плаћене цијене од рјечи, наплаћује се по закону о таксима још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија.

Изази суботом

Уредник и одговорни уредник: Вељко Милићевић

СЛУЖБЕНИ ДИО

Листа губитака

Из баталиона Краљског

Погинули: десечари Микета Милошев Мартиновић и Радомир Милошев Јелић; војници: Михаиле Милићев Мартиновић, Митар Ђоков Драгојевић, Синан Илин Ивановић, Ђукан Илин Ивановић, Милија Вучићев Ивановић, Милић Јаковов Бакић, Тома Станојевић Јелић, Драго Николин Јелић, Ново Јаковов Бакић, Миличко Гавров Лекић, водник Вучић Плавшин Ивановић.

Нестао без вијести: војник Новица Радулос Арсенијевић.

Рањени: десечари Милоша Секулов Миловић, Арсеније Савов Мојшевић; војници Миливоје Ђокин Оташевић, Милија Николин Бакић, Петар Милошев Вукићевић, Миличко Милунов Јелић, Милоша Радоевић Рачић, Милош Алексин Вукић, Милија Аксов Вукић, Стеван Јованов Мартиновић, Величко Милошин Мартиновић, Радисав Радунос Ђировић, Радое Васов Вукићевић, Мирко Милунов Асановић, Богдан Бошков Асановић, Божица Бошков Асановић, Тодор Гавров Јелић, Веко Радев Зековић, Веко Драгојевић Ивановић, Петар Милутинов Бакић, Арсо Лукин Вукић, Радомир Бешин Рачић, Драгиша Јованов Бакић, Јован Милутинов Бакић, Спасоје Божов Бакић, Новица Ђоков Бакић, Мирко Миланов Бакић, Милош Гавров Јелић, Видак Милованов Јелић; барјактар Вуко Васов Ивановић; војници Раде Радулос Лабовић, Радисав Радоевић Ивановић, Лука Милутинов Лекић, капетан Шћепан Стеванов Вуксеновић.

Број Р. 2767. О. 2219., Из Канцеларије Краљ. Министарства Војног, Цетиње, 4. марта 1915. год.

— Поједини се обраћају и Поштанско-Телеграфском Одјељењу директно и појединим станицама с изјавама да су им у очи садањег рата били упућени новци из Америке, па да им нијесу предавани. Овакве рекламације чине често и они који су баш новце из Америке упутили, па дошнице отуд дошли. Такви су се новци, представља се, задржали у Аустрији због ратног стања и прекида поштанских веза с Црном Гором.

Да би, пак, Поштанско-Телеграфско Одјељење могло пошлати преко Главне Дирекције Пошта Сједињених Сједињених Америчких Држава, да се такви новци поврате онамо, па или се предаду пошлицама, или другим путем отпреме овамо, потребно је да сваки у својој таксираној молби, упућеној Поштанско-Телеграфском Одјељењу, што тачније означи:

с које је америчанске поштанске станице дотични новац упућен; када; ко је био пошлицалац; на кога је новац био упућен (адресира); на који је начин био упућен т. ј. да ли поштанском упутницом преко Аустрије, или писмом са означеном вриједношћу преко које аустријске банке, чеком у препорученом писму на који од црногорских новчаних завода или на коју поштанску станицу и т. д. и т. д.

П. Т. број 2683. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Послова, 1. марта 1915. Цетиње.

— Многи црногорски држављани обраћају се из Црне Горе Краљ. Црногорском Посланству у Нишу с молбом да оно изда извјесне суме њиховима који се у Србији налазе. Како Краљ. Црногорско Посланство у Нишу не располаже кредитима да би сличне позајмице могло чинити, то се заинтересовани обавјештавају да у будуће упућују новац својима који у Србији живе, директно преко поште или преко Кр. Црногорског Посланства у Нишу, означивши тачну адресу онога којему се новац шаље.

Број 1362. Из канцеларије Краљ. Црногорског Посланства у Нишу, 16. фебруара 1915 год.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Од дворског љекара г. д-ра Б. Перацића добијамо о стању здравља Његовог Краљевског Височанства Књаза Насљедника овај извјештај:

„У току ове седмице у стању здравља Његовог Краљевског Височанства било је побољшања и погоршања. Температуре нема. Уопште, може се казати да стање здравља Узвишеног Болесника не задаје брига.“

Врховна Команда саопштава:

Непријатељ је у току 4. и 5. марта отворио артиљеријску, а мјестимично и пјешадијску ватру против свих наших фронтава, нарочито према Грахову.

Губитака са наше стране није било никаквих. Непријатељски аероплани и даље лете над Грбљем и Граховом, бацају бомбе и пуцају из митраљеза, али без икаквих резултата.

Овдашњи Царско-Руски Војни Агент г. генерал Н. Потапов примио је ова службена саопштења:

Петроград, 3. марта. У току 1. марта ми смо на лијевој обали Њемена потиснули њемачке предње трупе из села Копцјева.

Наступање наше војске дуж обале ријеке Оржице успјешно се наставља. Послије особито упорног боја наша је војска заузела села Стечна и Јединорожец, а по том одбила жесток њемачки напада. У том боју отели смо Нијемцима један тешки топ, три лака топа и 7 митраљеза, а заробили до 5.000 војника. Наше наступање сјеверно од линије Прасниш—Грудуск такођер је имало успјеха.

На лијевој обали Висле непријатељ је концентрисао артиљеријску ватру против наших положаја на Бзури и покушао безуспјешно да нас нападне у рејону Пилице.

У Карпатима наша је војска продужила да наступа у рејону Смољника. Не обзирајући се на дубок снијег и силну мећаву, ми смо заузели унутрашњу линију непријатељских утврђења и том приликом заробили 2.400 аустријских војника са 36 официра. Тај наш успјех у рејону главног непријатељског наступања приморао је Аустријанце да одступе са неколико дијелова Балиградског фронта.

У правцу Ужока ми смо заузели непријатељске шанчеве код села Јаблонке.

Непријатељски нападаји у рејону Завадке и Рожанке и даље трају.

У источној Галицији бој се развија источно од градова Калуна и Станиславова. У току 1. марта наша је војска, наступајући по снијегу до паса, заузела непријатељске утврђење поред села Тарновице — Пална, и ту заробила више од 2.000 војника са 20 официра и 7 митраљеза.

Код Пшемисла дошло је до артиљеријске борбе. Наша је војска на сјеверном фронту заузела висове који су на пушкетом удаљени од градских утврђења.

Петроград, 4. марта. У току 2. марта наше се наступање продужило дуж обале ријеке Оржице, без обзира на јак отпор непријатеља. Број заробљеника све се више увећава. Код села Јединорожец отели смо Нијемцима 17 топова.

У Карпатима наше се наступање у рејону Раба наставља. Нови напади аустро-њемачки у правцу Стриј—Мункач такођер су одбијени.

На осталим фронтима није било знатнијих промјена.

Енглеска санитарна мисија у Пљевљу

Велики енглески народ и његова просвијештена Влада, који се вазда одликоваху осјећањима човјекољубља и саучешћем спрам слабих и мучених, и у овоме страшном рату не пропуштају ни једну прилику да покажу да у истини корачају на челу цивилизације. Поред живог и искреног душевног саучешћа, којим прати и садашње наше борбе и муке, енглески народ труди се да нам укаже и материјалну помоћ. Из Лондона долазе у наше крајеве обилна средства особито за његу наших рањеника и болесника, што нам је сада најнужније. Тамо се такмичи приватна иницијатива са општом, само да би се ублажиле у нас невоље рата. Један такав доказ пажње и хумане помоћи с енглеске стране пружен нам је ономад у доласку енглеске санитарне мисије у нашу отаџбину. Кад се има у виду, да и енглески народ сад учествује у рату и да су сва материјална средства и њему пријекто потребна, оваква помоћ са његове стране добија још вишу вриједност и изазива у нас вјечиту захвалност.

Енглеска санитарна мисија stigла је ономад у Пљевље, преко Србије. У Пријеполу су је дочекале наше власти са народом. Мисију је из Ниша допратио секретар српског Министарства Спољ. Послова госп. Мирко Пешчар. У Пљевљу је мисију дочекала наше чиновништво са многобројним грађанством. Енглески љекари и болничари били су одушевљено поздрављени. Свуда су предустретани изразима искрене захвалности. У вече је у почаст мисије био приређен ручак. Г. обласни управитељ поздравља племените Енглеze топлим добродошлицом и био је пред њима тумач дубоке захвалности наше војске и народа на човјекољубивој помоћи коју нам дају у овим данима мука за његу наших рањеника. Шеф мисије од срца је захвалио на гостољубивом и срдчаном дочеку на који је мисија наишла у Црној Гори, и нагласио је да је, поред херојства наших војника, гостопримство једна одавно позната врлина Црногораца. Говор је завршио ријечима: „Великој Британији је част што има за свога савезника јуначку Црну Гору, те узвикујем: да живи Његово Величанство Краљ Никола!“

Са наше стране све је могуће учињено да се енглеској мисији што више олакша вршење њеног ху-

манаг задатка док буде боравила у Црној Гори. Шеф мисије, задовољан пријемом и увјеривши се на лицу мјеста да су љекарске и болничарске потребе у нас велике, већ се обратио својим надлежнима са захтјевом да се у Црну Гору упути још осам љекарских снага. Мисија ће узети у своје руке сав рад око рањеника и болесника у томе крају наше земље, гдје је већ stigла и велика количина енглеског санитарског материјала.

ТЕЛЕГРАМИ

Париз, 1. марта. Енглеска ваздушна ескадра бомбардовала је Вестанд са резултатом. Енглески успјеси код Нев-Шапеле потврђавају се као свршена ствар. Напредовали су на фронту од 3 километра дубине 1200 до 1500 метара, освојивши, једну за другом, три линије шанчева и јако пољско утврђење јужно од Нев Шапела. Њемачки противнапади, извођени са великом жестином, били су сви одбијени. Непријатељ је претрпио знатне губитке и оставио у рукама Енглеза знатан број заробљеника, много већи него што је било раније јављено. Британска пољска и тешка артиљерија врло успјешно је припремила и потпомогла силну акцију пјешадије.

У Шампањи, учврстили смо наш нови фронт и напредовали на различитим тачкама; осигурали смо своје намјештање на линији главница које смо отели од непријатеља. У Аргоњи, између Фур-де-Парија и Боланта освојили смо 300 метара шанчева и заробили војника, међу којима и официра. Непријатељ је преко дана два пута изводио противнападе који су били потпуно одбијени. Код Хо-де-Мез и код Епаржа Нијепци су покушали да нас нападну, али су били заустављени нашом ватром. Исто је било код Шамоа сјеверно од Бадонвилера. (Хавас.)

Париз, 1. марта. Белгијске трупе наставиле су своје напредовање у завоју Изера. Њихова артиљерија потпомогнута нашом тешком артиљеријом уништила је њемачку ослону тачку, организовану у гробљу Диксмида. Непријатељ је бомбардовао Ипр; било је више жртава међу грађанством. Нијемци су исто тако бомбардовали катедралу у Соасону и тај читав квартал вароши. Сјеверно према шуми Ликсанбур, непријатељ је покушао да освоји један наш истакнути шанец, али је био одбијен. Ренс је такође био бомбардован. У Шампањи, одбили смо два противнапада и гонећи непријатеља, отели више шанчева. У једном шанцу нашли смо око стотину мртвих и материјала. У Аргоњи, код Фур-де-Пари један њемачки нападај био је угушен у самом почетку. У Лорени, наше извиднице зазеле су Емберпени. У Вожима је било артиљеријске акције. (Хавас.)

Вашингтон, 2. марта. Јављају из једне америчке луке да је помоћна крстарица „Ајтел Фридрих“ ушла јуче у пристаниште. Командант брода је телеграфисао у Вашингтон, питајући да ли његова лађа може остати недељу дана у пристаништу ради оправке.

Париз, 2. марта. Преко дана су изведене многе повољне акције. У околини Ломбардида наша артиљерија је бомбардовала врло успјешно непријатељска пољска утврђења. Нијемци су покушавали да заузму фортицу коју су изгубили у ноћи 26 фебр., али су били одбијени, оставивши 50 мртвих на терену, док су наши губитци незнатни. Јужно од Ипра британска војска коју је јуче један њемачки нападај приморао да се повуче иза Сент-Елоа, заузела је село и готово све сусједне шанчеве, и ако је непријатељ више пута вршио противнападе. Сјеверно од Араса, врло сјајни нападаји наше пјешадије која је у једном заједном отела три линије шанчева на утврђеном клину код Нотр-Дам-де-Лорет и ивицу висоравни. Заробили смо стотину војника, међу којима више официра и подофицира, уништили два митраљеа и бацили у ваздух магацине с муницијом. Јужно, у околини Роленкура, код пута за Лил, лагумима смо разорили више њемачких шанчева и спријечили непријатеља да их поново изгради. У околини Албера код Сернеа, Нијемци су дигли лагумом један наш шанак и заузели увалу из које смо их избацили; пошто су је они поново заузели, једним противнападом ми смо опет отели положај у којему смо се одржали и успјели да га организујемо за одбрану. У долини Ене, код Васињиа, сјеверозападно од Нувиона, двије њемачке чете дошле су под нашу ватру и претрпјеле врло велике губитке. У Шампањи поново смо напредовали и задобили терена сјеверозападно од Суена и сјевероисточно од Перта. Одбили смо два противнапада испред коте 196 сјевероисточно од Менила и проширили своје положаје у том сектору.

Заробили смо војника и запленили једну справу за бацање бомба. У Аргони од јуче развија се врло жива акција. У околини Багателе два непријатељска противнапада била су одбијена и једна стражарница разорена; то мјесто смо посјели и на њему се одржали. Између Фур-де-Парија и Боланта, непријатељ је покушао да изврши два нова противнапада који нијесу успјели као ни три прва. Код Вокоа, наша пјешадија је извела један напад и освојила западни дио села; ту је заробљено мноштво непријатељских војника. У шуми Ле Претр, сјеверозападно од Пон-а-Мусона, Нијемци су бацили лагумом у ваздух четири шанца и смјестили се у њих, после експлозије, прије него што су били потпуно разорени. Отели смо два прва шанца и половину трећег. Између шуме Ле Претр и Пон-а-Мусона, непријатељ је извео један напад који је био одбијен.

Беч, 2. марта. Јављају из Париза да је, од како се умијешала Турска у рат, остало затворено у Црном Мору 11 енглеских, 27 руских, 5 белгијских, 12 грчких, 9 италијанских, 2 шведске, 10 румунских, 2 данске, 1 холандска, 1 бугарски и 5 француских бродова.

Берлин, 2. марта. Волфова Агенција јавља да је забрањен извоз угља, кокса и брикета.

Париз, 2. марта. (Званично). Једно писмо, нађено недавно код једног баварског војника, показује страховита дјелства наше артиљерије за вријеме борба од 4 и 5 фебруара. Тај војник пише да је према оцјени његових официра избачено са француске стране 8.000 граната. Одред овога војника имао је 80 људи, а остало је само 15, сви остали су или побијени или рањени; у његову пуку било је од прилике 300 погинулих и 400 рањених. Те цифре њемачких губитака за вријеме борби у Шампањи запрепаш-

ћују и већ су тачно наведене у скорашњим званичним саопштењима о операцијама у Шампањи. Противно погрешним наводима у берлинским коминикцијама, њемачки губитци били су огромни и већи него ли у битци на Мазурским језерима, гдје су Нијемци увели у борбу 14 корпуса и 3 коњичке дивизије. Напротив, за вријеме тих истих операција у Шампањи, наши су губитци били јединствено мали, благодарем надмоћности наше артиљерије.

Лондон, 2. марта. Адмиралитет саопштава 1 марта: Енглески бродови „Глазгов“, „Орома“ и „Кит“ ухватили су њемачки брод „Дрезден“ у близини острва Фернандеца. Борба је трајала пет минута. „Дрезден“ је спустио своје заставе и истакао је бијелу заставу. Он је много оштећен. Обуставио је палбу и после извјесног времена магацин је експлодирао. „Дрезден“ је потонуо. Посада је спасена. Британски бродови нијесу имали никаквих губитака.

Рим, 2. марта. Скупштина претреса чланове закона за економску и војну одбрану државе. Предлог социјалиста да се тај закон ограничи само на једну годину, није усвојио Саландра и одбијен је именичним гласањем са 251 противу 15, а један се уздржао од гласања.

Лондон, 2. марта. Јављају из Делхија да је пенжабски Раџа понудио мјесечну контрибуцију од 3000 фунт стерлинга за једногодишње издржавање једног индијског пука.

Лондон, 2. марта. На питање једног посланика из Доњег Дома о последњим вијестима о операцијама у Шателарабу и Персијском заливу, г. Приенроз, државни подсекретар Министарства Спољ. Послова, изјавио је да нема ништа ново што би му саопштио, изузев неоснованог турског тврђења да су постигли извјестан успјех, док су се напротив због великих губитака које су тамо имали, морали повући. Британска одбрана је појачана.

Берлин, 2. марта. Горњи Дом је усвојио без дискусије целокупан буџет. Сабор је одложен до 14 маја.

Париз, 3. марта. Милран, војни министар, вратио је јуче посјету генералу Мануриу, са којим се разговарао, па је по том отишао код генерала Вианеа, коме је у име предсједника француске републике предао командирски крст почасне легије. (Нар. извјештај.)

Лондон, 3. марта. Амерички дописници лондонских листова јављају да у Америци влада велика раздраженост због торпедовања једнога америчког пароброда. „Тајмс“ јавља да ће америчка влада заузети енергично држање, ако се не буде могло доказати да је паробродов товар одређен за енглеску војску или флоту. „Дели Кроникл“ јавља да је Њемачка помоћна крстарица „Ајтел-Фридрих“ измакла прије неколико недеља гоњења од једне непријатељске крстарице, само зато што је једна страна лађа била обојена бијело а друга црно. Њемачка крстарица је успјела да побјегне благодарем магли.

Лондон, 3. марта. Једна депеша Маршала Френча јавља, да су Енглези утврдили линију коју су заузели источно од Нев-Шапела пошто су одбили поновљене непријатељске противнападе. Нијемци су у свима борбама, које су вођене на овоме фронту, имали укупних губитака који се цијене између 17.000 и 18.000 људи.

Париз, 3. марта. Нијемци су већ изгубили осам подводних бродова, што ће рећи трећину укупног броја тих бродова. „Матен“ објављује чланак белгијског писца Дивона

Вилдена у којем овај излаже зашто Срби у Француској заслужују ону исту љубав коју и његови земљаци Белгијанци.

Париз, 3. марта. Према последњим извјештајима, Италија је одбила да тражи компензацију од А-Угарске, али је примила понуђене приједлоге Књаза Билова. Међутим никакви преговори нијесу отпочели између Рима и Беча и италијанска влада остаје у положају резервисаног ишчекивања.

Париз, 3. марта. Енглеско-француски одговор Сједињеним Државама предан је јуче. У том одговору Савезници одбијају да скину забрану са хране, која се уноси из Њемачку, пошто ова није пристала да напусти уништавање енглеских лађа помоћу својих подводних лађа и да обустави постављање мина. Напор Њемачке да погоди непријатеље, спречавајући њихово снабдијевање сваке врсте, имао је за посљедицу стварни блокус који одржавају лацац енглеских и француских крстарица, које задржавају све товари намијењене Њемачкој, али не упропаштајући неутралне лађе и не доводећи у опасност невиних животи. Лађе ће бити отпуштене на слободу пошто се изврше потребна констатовања. Роба, која буде њемачка, биће одузета, а која буде неутралних држава, њима ће се ставити на расположење. Исто ће тако бити са робом припадајућом неутралнима а која је експедована из Њемачке, само ова роба може бити упућена било у означено њемачко или неутрално пристаниште.

Париз, 3. марта. У обавјештеним круговима вјерује се да ће успјети књаз Билон у преговорима у Риму, не с тога што Аустрија одбија територијалне уступке, него што свака компензација коју би понудила Њемачка, зависи од Аустрије; према томе она је недовољна да задовољи Италију. Њемачка осим Тријента, изгледа, нуди исправку границе у предјелу Изонца и обећава аутономију Трста; у зајмену за то Билон не само да тражи потпуну неутралност Италије за вријеме рата него и извјесне компензације економског реда за Њемачку и да Италија подржава Њемачку на будућем конгресу мира. Италија познаје сувише добро расположење Тројног Споразума да би је Билон обмануо, она зна да су уступци које јој чини Њемачка, незначајни кад се упореде са добити до које може доћи ако стане на страну Тројног Споразума. Дакле сигурно је да ће Италија пријети Тројном Споразуму.

Париз, 3. марта. Поводом Крунског Савјета одржаног у прошли понедељак у Бечу, „Тан“ је донио ову вијест: Ма да су сви великодошћивци, који су наклонени Њемачком пројекту, наваљивали, цар Франц Јосиф је дуго опирао, али при свем том он је пристао да се отпочну преговори са Италијанском Владом, који би имали за основу територијалне уступке према Трсту на западној граници и у предјелу Изонца на источној, дакле у питању је једна исправка границе. Изгледа да је цар пристао на ову жртву више из разлога да преговара него ли да преговори доведу до резултата, вјерујући, да ови уступци могу бити одузети или доцније богато наплаћени, пошто Суверен не може да сумња у крајњу побједу Аустро-Њемачке. После ове одлуке Књаз Билон је званично учинио приједлог Италијанској Влади и понудио је своје услове.

Будим-Пешта, 3. марта. Јављају из Ријеке (Фијуме), да се тамо у десет и по часа јуче осјетио земљотрес.

Париз, 3. марта. Један њемачки радиотелеграм тврди да Французи тобоже употребљавају експлозивне

куршуме. Ово тврђење је једна нова лаж у већ дугом низу изобличених извјештаја и лажних вијести које шири њемачки главни штаб. (Радиотел. извј.)

Петроград, 3. марта. Код Осовца непријатељ је приближио неколико батерија тврђави, пошто је увидио очиту бескорисност бомбардовања из даљине. Тврђавска артиљерија успјешно је гађала непријатељску колону од већег броја аутомобила и великих кара, намијењених очито да снабдију са муницијом непријатељску артиљерију. Борба у средњој удаљености водила се 28 фебруара и 1 марта до самог мрака; тврђавска артиљерија је непрестано показивала своје преимућство.

Неколико њемачких чета покушале су да се приближе замранутом Бобру, али су се пред ватром морале повући са великим губитцима за двије до три врсте.

У околини Осовца, наши извиђачи напали су с успјехом противничке предстраже и довели заробљенике у тврђаву. Код Прасније, Нијемци су отворили врло жестоку артиљеријску ватру, али пјешадија не може да издржи неш налет. Готово на читавом фронту гонимо Нијемце, а са нарочитим успјехом у шумовитом сектору бојишта поред ријеке Аржице. У Карпатима, дубок снјег отежава офансифу и може се само полагано напредовати, тако да војници могу ићи само један за другим, што ствара велике губитке под непријатељском ватром. Војници на скама које и ми имамо као и непријатељ, могу се слободније кретати. Аустријанци не престају са својим бескорисним нападајима не би ли ослободили Шлемисл чија утврђена бомбардује наша тешка артиљерија. (Вјестник.)

Париз, 3. марта. Белгијска војска учврстила је резултате које је постигла последњих дана. Британска војска пошто је заузела Сент-Елоа, освојила је и шанчеве југозападно од села и приморала непријатеља да евакуише и југоисточне шанчеве који су потпуно разрушени. У Шампањи било је нових напредовања сјеверо-источно од Суена. У шуми Ле Претр, отели смо од Нијемаца остатак шанца који су они били заузели јуче у јутро, или боље његово мјесто, пошто је његова одбранбена организација била потпуно разрушена од експлозије мина. На јужним обронцима великог Рајхакеркофа, јуче у јутро Нијемци су нам отели један шанак који смо опет од њих освојили, заробивши војника. (Хавас.)

Париз, 3. марта. У ноћи од 2 на 3 март, непријатељ је покушао да заузме шанчеве које је изгубио на утврђеном клину код Нотр-Дам-де-Лорет. Нападај је био одбијен; било је заробљено непријатељских војника. У Шампањи смо бацили лагумом у ваздух непријатељски шанак, заузели смо провалу око које је вођена жива борба и која је остала у нашим рукама. Напредовали смо сјеверно од Босежура. У Аргони, у току ноћи од 2 на 3 март, Нијемци су извели један противнапад између Фур-де-Парија и Боланта, као и код Вокоа; свуда су били одбијени. Три офанзивна покушаја Нијемаца у шуми Ле Претр без муке су сузбијена. (Хавас.)

Петроград, 4. марта. Јужно од Млаве, донски Козаци су изненада напали непријатеља у селу Александру, изазвавши панику код Нијемаца који су стали пуцати једни на друге. Пошто су нанијели непријатељу осјетне губитке, Козаци су се повратили са 14 заробљеника, а да се од њих нико није ни ранио ни погинуо.

На више сектора фронта Нијемци се служе са старим куршу-

мима модела 1873. за спорометну палбу, из чега се види њихова нужда да штеде брзометну муницију. Наше трупе су примјетиле да је не само њемачко оружје постало рђавије него да и њемачке трупе које су недавно стигле, гађају са много мањом тачношћу и отварају неуредну палбу без икаквог стварног разлога. То такође значи да су њихове трупе постале много нервозније него у почетку рата. Сада, послје огорченог боја, какав год преко ноћи, долази нам по педесет њемачких дезертера који припадају најбољим ловачким пуковима, батаљонима и четама. Баруштине у неким крајевима одмрзле су се и представљају на неким мјестима непремостиве препоне. На лијевој обали Висле неке ријеке набујале су и разлиле се. Непријатељске батерије код Осовца показују мању активност потоњих дана. (Вјестник).

Париз, 4. марта. Сјеверно од Араса, поред трећег противнапада који је извео непријатељ у ноћи од 3 на 4 марта, одржали смо се у шанчевима које смо отели од Нијемаца на обронцима виса код Нотр-Дам-де Лорет. У околини Албера, било је жестоке борбе око провале коју је извела експлозија нашег лагума и коју смо заузели и утврдили. У Шампањи сјајно се потврђују наши успјеси и непријатеља, уза све његове очајне покушаје, није пошло за руком да заузме и један педаљ изгубљеног терена. У околини Перта утврдили смо, поред три противнапада, о својене шанчеве на путу из Перта у Лахир. Сјеверно од Менила, положај који смо јуче освојили има још више важности него што је истакнуто у јучерашњем саопштењу. У ствари, ми смо заузели главицу западно од коте 196 у дужини од 800 метара са 400 метара дубине. Овај напредак нам даје не само сав узвишен терен него и изглед на околни предид од Перта до Шампање. Непријатељ је осјетио важност овог положаја и покушао у јутро да преотме изгубљени терен најжешћим противнападом. Операцију је изводио ландштурм потпомогнут њемачком гардом. Нијемци су били буквално покошени митраљешком ватром. Ријетки војници који су остали живи, побјегли су натраг у своје шанчеве, гоњени нашом ватром. У свему, у свима овим покушајима, Нијемци су имали огромне губитке. У Аргони, у околини Вокоа, било је доста жестоке канонаде без пјешадијске акције. Сви ранији добитци консолидовани су. У шуми Ле-Претр, неколико њемачких стража које су се одржале у провали насталој од лагума, биле су дефинитивно истјеране. (Хавас.)

Лондон, 4. марта. Званичне новине објављују појединости о предузетим мјерама противу Њемачке. Ни једна лађа која је отпутовала из Њемачке послје 16. фебр. неће моћи наставити пут, ако не буде била снабђена хартијама које садрже допуштење да пристане у какво неутрално пристаниште, или у пристаниште неке савезничке земље, иначе мораће да истовари свој товар у неком енглеском пристаништу. Роба која буде узета као ратна контрабанда, имаће да се врати под условима које буде утврдио поморски суд надлежан за уапљивање. Њемачки бродови или они који долазе из пристаништа која нијесу њемачка, али носе робу која је по поријеклу или својина непријатеља, биће подвргнути сличном поступању.

Париз, 5. марта; Белгијска војска поново је напредовала и одбила њемачки противнапад. На фронту британске војске било је доста жестоке канонаде. Сјеверно од Араса,

непријатељ је покушао без успјеха, пред вече, нови противнапад на утврђени клин код Нотр-Дам-де-Лорет. Био је бомбардован Соасон и Ренс гдје су метци опет погодили катедралу. У Шампањи сјеверно од Менила и западно од коте 196 заузели смо на фронту од 500 метара једну важну главицу коју је држао непријатељ. У Аргони одбили смо више противнапада код Фур-ле-Париа. У Воеври је било артиљериско двобоја. Француски авијатичари бомбардовали су касарне у Колмару. (Хавас.)

Петроград, 6. марта. Мисли се да ће Пшемисл пасти кроз неколико дана. (Радиотел. извј.)

Енглези о Русима

Енглески књижевници, осјећајући потребу не само да Русе узму у одбрану од њемачких инфамија, него и да изнесу и своје мишљење о руској књижи, послали су руским књижевницима ово писмо:

Данас, када и ваши и наши земљаци подједнако стоје лицем у лице према смрти, ради ослобођења Европе, ми, енглески књижевници, користимо се случајем да вам изразимо оне осјећаје који већ одавно препуњују наша срца. Тешко је да ви и слутите, у коликом је степену ваша литература била извор олушевљења за Енглезе из последња два покољења.

У многим од наших писаца још су живи они осјећаји одушевљења, скоро невјероватно, који су прије десет, двадесет па можда и прије тридесет година били изазвани читањем првог руског романа. То су можда били „Оцеви и деца“, „Новина“, или „Рат и мир“, „Ана Каренина“, или „Злочин и казна“, „Идиот“; можда је то било дијело каквог још и сад живог писца. Али су многи од нас осјетили оно што је наш пјесник Китс осјетио кад је први пут читао Омира:

...слично посматрачу неба,
кад планета нова на видик изиђе.

Чудан свијет отворио се пред нама: свијет пун туђинских имена, која ми нијесмо могли изговарати ни сачуваги у памћењу, и туђинских обичаја и предмета свакодневног живота, за нас необичних и неразумљивих. Али је било дубоко сазнање, да под том туђинском спољашношћу, наилазимо нов завичај, сретмо нове рођаке и налазимо исказивање мисли које смо већ давно, у дубини душе, нејасно и нијемо сазнавали.

Књиге су се веома разликовале једна од друге, понекад су биле узајамно непријатељске, али у свакој од њих ми смо наилазили понеки осјећај који их је међусобно сједињавао, а и нас са њима. Али ћемо се постарати да ту особину анализујемо.

Ствар је, по свој прилици, дијелом у оној руској мекоти, која се злу никад није подсмехнула, него се према њему увијек држала са саучешћем и поштовањем; дијелом у оној простот руској искрености која се никада није плашила да сагледа истину и да је искаже; али више од свега у оној непромјенивом признању духовних вриједности које се крију иза материјалног и које га надмашују, чему захваљујући се руска литература креће тако природно у духовном свијету, гдје нема границе између вјекова и нација, већ гдје је уједињено све човјечанство.

А вас називају варварима! То нас нагони да унитома још једном, шта се разумије под ријечима „култура“ и „цивилизација?“ Критичари су некада називали и нашега Шекспира варварином, а са толико исто оправдања тим се именом могу назвати и Есхил, и пророк Исаије. Сви пророци, сви пјесници варвари су због тога, што они на живот не примјењују мјере спољашње културе. Па и данас, када нас материјална цивилизација Европе изневјерава и доказује своју лажност, ми долазимо до сазнања да су пјесници и пророци у праву, и да смо дужни, исто као они и као наши велики писци, да на живот погледамо простотом варварина или дјетета, ако желимо поново доћи до мира и слободе, и створити бољу цивилизацију на развалинама ове која сада пропада.

Нас тај труд, надамо се, чека и у будућности. Када се на крају наше флоте и армије саставе, када савезни народи Запада и Истока приону да обнављају милионе разорених огњишта — Француска и Велика Британија, ван сваке сумње, унијеће у ту ствар велику количину добрих жеља и разумности, али ваша држава унијеће и нешто више, нешто само њој својствено. Радујемо што сте нам пријатељи и савезници, не само због тога што сте храбри у рату, не само због тога што сте толико створили у умјетности, науци, литератури, него и због тога још, што има нечега у самој Русији, нечег дубоког и људског, што вас надахњује, а чему су израз ваше творевине.

Ви, исто као и ми прихватили сте оружје ради малог народа, којем су пријетили а који се повјерио вама ради заштите од незаконите агресивности снажне војничке државе. Ви, исто као и ми, наставили сте рат као рат самоодбране и самоослобођења.

Када се примакне свршетак његов, када опет слободно одахнемо, ми ћемо моћи једни другима да не заборавимо, у каквом су духу наши савезни народи прихватили оружје, и радићемо заједно у обновљеној Европи на заштити слабих, ослобођењу подјармљених и на дефинитивном лијечењу рана, које патничком човјечанству нанјесмо и ми и наши непријатељи.

Примите изразе нашег пријатељства и наше захвалности“.

Ово су писмо потписали 36 најчувенијих и најугледнијих енглеских књижевника.

„Политика“

Дарданелска утврђења

Дарданелски пролаз је дугачак 75 км. и 1-5 до 7 км. широк. Он није плован по цијелој својој ширини, већ само дуж западне обале; па и то мјестимично само за 200 до 300 метара ширине. Остали дио ширине је плићак. Усљед тога може се на много мјеста (готово свуд) спријечити пролаз страним бродовима, ако се само неколико лађа потопи.

У предњој својој половини начичкан је дарданелски мореуз батеријама и редутима за пјешадију. Сва су готово утврђења старије конструкције. Батерије су већином са зиданим унутрашњим нагибом, а топовске табле од каменних плоча. Само код неколико батерија (на уласку и изласку Дарданела) блиндирани простори су од бетона; код свих осталих су само зидани ѕодови од цигаља. Пјешадијска утврђења су тако исто стари земљани редути са нешто мало зиданих закло-ених простора.

Топови су тешких калибара старијег модела; само Дарданус батерија има брзометне топове.

Како су се Турци прије могли надати нападу на Цариград са црноморске стране, то су они Босфор утврдили модерним батеријама и наоружали их савременијом артиљеријом.

Дарданелске батерије су гушће груписане на улазу и у средини дарданелског тјеснаца. Поред тешких батерија постоје у Дарданелима и лаке батерије (за брисање мртвих теренских углова око батерија, за обасипање бродова шрапнелском ватром у блиској борби и за одбијање јуришних колона. Тако исто начичкани су висови и пјешадијским утврђењима за заштиту батерија и одбијање искрцавања.

Док није савезничка флота почела да грози форсирању Дарданела, биле су батерије по ниже означеном прегледу. У последње доба су свакојако Нијемци извршили неке измјене како у погледу броја и врсти батерија, тако и у њиховом наоружању. Ово је у толико вјероватније што се говори да су Турци ријешили да и са Једрена повуку извјестан број тешких оруђа.

А. На европској страни

Ертогул (историјско турско име) је пјешадијско утврђење на доминирајућем вису спољњег дарданелског отвора и снабђено је са 2 дугачка топа калибра 28 см. (рекогносцирајућа оруђа).

Сед-ил бахр (значи „затвор мора“) је батерија на самом улазу у Дарданеле и има: 5 кратких топова калибра 28 см. и 1 кратак топ калибра 21 см.

Намазије („мјесто гдје се клања“) је највећа батерија на европској страни и има: 2 кратка топа калибра 26 см; 9 кратких топова калибра 24 см; 3 кратка топа калибра 21 см. и 2 дугачка топа калибра 24 сантиметра.

Мецидије („Мецидово“) је стара батерија и има: 4 дугачка топа калибра 24 см. и 2 кратка топа калибра 28 см.

Деирмен-бурну („Воденички рт“) је стара батерија са 6 кратких топова калибра 24 см., и 1 кратак топ калибра 21 см.

Конца сују („Кончина вода“) је стара затворена батерија (изнад Мецидије) и има: 2 кратка топа калибра 21 см. и 2 кратка, калибра 15 см.

Хамидије (Хамидово) је старија батерија са: 2 дугачка топа калибра 35.5 см.

Палас (грчки назив) је стара затворена батерија са: 2 кратка топа калибра 15 см. и 2 мерзера калибра 21 см.

Бовали је затворена батерија са: 2 кратка топа калибра 15 см.

Чам-бурну („Боров рт“) је мала батерија са: 2 кратка топа калибра 15 см.

Појрас (грчки: „вјетар сјевера“) батерија са 2 кратка топа калибра 15 см.

Лодос (грчки „вјетар кошава“) батерија са: 2 кратка топа калибра 15 см.

Б. На азијској страни.

Орханије („Султана Орхана“) је 1895. године поправљена батерија, на спољњем

улазу у Дарданеле; има: 2 дугачка топа калибра 24 см.

Кум-кале („Тврђава на пијеску“), такође се налази на улазу у Дарданеле и има 3 кратка топа калибра 28 см.; 2 кратка топа калибра 26 см; 2 кратка топа калибра 24 см; 1 кратак топ калибра 21 см, и 2 кратка топа калибра 15 см.

Хамидије са: 2 дугачка топа калибра 35.5 см. и 7 дугачких топова калибра 24 см.

Кале Султаније (зове се још и **Чимен-лик**) је новија затворена батерија код варошице **Чанак-кале** са 1 дугачким топом калибра 35.5 см; 1 кратким топом од 24 см; 1 кратким топом калибра 21 см, и 4 кратка топа калибра 15 см.

Мецидије са: 2 кратка топа калибра 28 см; 6 кратких топова калибра 24 см; 6 кратких топова калибра 21 см, и 4 кратка топа калибра 15 см.

Мал-теје („Имање на врху“) са: 2 кратка топа калибра 15 см.

Нагара са: 2 кратка топа калибра 26 см; 5 кратких топова калибра 24 см, и 2 кратка топа калибра 15 см.

Абидос-тепе („Абидосов врх“) са 2 кратка топа калибра 15 см.

Дарданус (Историјско име), — нова батерија са: 2 дугачка брзометна топа калибра 15 см.

В. Булаирска линија

Поред напада флотом са мора и кроз дарданелски тјеснац, могу бити Дарданели заgroжени и са сува, — ако би се у Ксероском (Сароском) заливу какве трупе искрцале, на дарданелска утврђења нападе са леђа.

За ту циљ подигла је Турска једну линију утврђења, која везују Мраморно Море са Ксероским заливом.

Ова је линија дугачка 5 километара (састоји се управ из двије линије). Подигнута је још 1854. године; 1876. године је допуњена, а 1891. године израђена су још 3 утврђења.

Пред главном линијом одбране налази се још 18 истакнутих утврђења (предња линија).

За цијелокупно наоружање ове линије употребљено је око 50 градских топова.

Форсирање Дарданела није никад била немогућа ствар; само што ће данас за једну такву операцију бити потребно нешто више времена, но што је то раније било нужно, кад техника артиљерије и минерства није била на данашњем савршеном ступњу, па су Дарданели могли бити форсирани у једном потезу.

Данашња акција ће се састојати из постепеног заузимања пролаза по одсјецима; уништавајући редом батерије поређане на објема обалама пролаза, као и из радова око уклањања подводних мина и каменом натоварених бродова, које ће Турци на извјесним мјестима и у последњем тренутку потапати, и тиме пролаз непријатељској флоти успоравати.

Упоредо са уништењем дарданелских турских батерија, мораће савезници искрцати и сувоземну војску како на европској тако и азијској обали; (а евентуално и у Ксероском заливу) ради кооперације у заузимању утврђења као и зато да послје служи као стална посада мореузу, како не би могле турске азијске трупе поново заузети Дарданеле и одсјећи савезничку флоту од Егејског Мора т. ј. да се не би поновио случај који се одиграо 1807. године под енглеским адмиралом Дуквортом (који је последњи форсирао Дарданеле).

Послије извршеног форсирања Дуквортовог, који није имао сувоземне војске за држање Дарданела у власти, Турци су у Малој Азији прикупили нешто снаге, па изненадно отпочели посидјетати Дарданеле и намјештати артиљерију. — Дукворт се морао смјеста вратити у Егејско Море и у повлачењу имао је 187 мртвих и 412 рањених.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Набавке за народ и војску. У Својем очинском старању и благовољењу за вазда милу Му Црну Гору, Његово Императорско Величанство Цар Руски, на предлог Своје Високе Владе, још у почетку овога великога рата одредио је као помоћ за исхрану нашега народа 800.000 стара жита. Услјед огромних потешкоћа у саобраћају, које су изазвале ратне прилике, ово жито никако до сада није могло бити превезено у нашу отаџбину. Пут преко Румуније, Србије и новоослобођених крајева цијеле је зиме затворен великим сњеговима. Пут кроз Дарданеле, морском страном, такође је затворен. Богата средства исхране и осталог материјала, потребног народу и војсци, налазе се на нашем расположењу, али кроз цијело ово потоње вријеме није се указала ни једна могућност за си-

гуран пријевоз. Тако је исто и са обећаном преобуком за војску. Један је мати дио приспио, док се на остало чека да се укаже прилика, која не зависи од наше воље као ни од воље наших савезника већ од промјена у ратним догађајима. Како се потоњих дана догађаји на великим бојиштима поуздано развијају у корист и на срећу Савезника, особито акција проив Дарданела, то ће тијем бити олакшано брзо и сигурно снабдијевање наше земље свијема нужним потребама.

Одбор за обрађивање земље. На Цетињу је образован централни одбор који ће имати пододборе по цијелој држави, са задатком да се пронађу начини и средства како би се сва поља и у опште сва земља за усјеве овога прољећа обрадила и поред тога што се радна снага налази у бојним редовима на граници.

Дарови из Америке. Како је познато, у Америци су скупљани божићни дарови за дјecu свијех зараћених европских народа. Један дио тијех дарова послан је и у нашу отаџбину. Нарочити одбор те ће дарове дијелити.

† Д-р Вулгарис. Ономад је у Чајничу преминуо д-р Вулгарис, љекар у нашој санџачкој војсци. Разболио се од обичног тифуса, којему је подлегао. Овај честити и човјекољубиви син племенитог грчког народа ставио је своје љекарско знање на расположење нашој отаџбини у најтежим данима. Вршио је своју дужност особитим маром и љубављу, неустрашиво се жртвујући својем позиву. Задужио нас је трајном заљубљеношћу. Вјечни му покој и лака му била наша земља за коју се жртвовао!

Главном Одбору за помагање породица пребјеглих у Црну Гору у рату 1914—15 год. из Босне, Херцеговине и Боке Которске упутила су ова господа своје прилоге: по 1000 перп: Г. Граф Салис, краљ. енглески посланик на Цетињу од стране „Serbian Relief Fund“ из Лондона; по 50 перп: сердар Јагош Радовић из Мартинића; по 10 перп: поп Коста Љешић; по 5 перп: Гаша Вуков Требињца; по 2 перп: Милован Петровић; перп: 472:10 одбор за забаву из Никшића од добровољних прилога и улазница са забаве, одржале 22. фебруара о. год. „Добровољне прилоге дадоше ова“ господа: по 50 перп: Косто Новаковић; по 20 перп: Јованка и Михо Јеремић; по 10 перп: војв. Божо Петровић, Лабуд Гојнић, Крсто Каваја, кап. Лабуд Јовановић, Шафир Мехмед; по 5 перп: кап. Марко Матановић, Иван Брајовић, Јово Голијанин, Војмир Живни, Љубо Ђошевић, Д-р П. Контић, Ристо Дарић, ком. Вукашин Божовић, Перо Мијушковић, Павле Шћеновић и Перо Вукотић; по 4 перп: Тахир Стринић; по 3 перп: Станко Јекнић и Данило М. Никовић; по 2 перп: Нико Почек, Миљан Вујисић, Оца Арап Авдић, Зејнил Ђурђевић, Мирко Шобајић, Милош Брајовић, Тетко Чановић, Љубиша Даниловић и Рако Милошевић; по 1 перп: Раде Јошановић, Бајо Никчевић и Мило Ђурашевић; по 0:50 перп: Новица Вучковић.

Од 23. фебр. до 2. марта о. г. stigло прилога Перп. 1539:10 што чини с ранијим прилозима свега Перп. 6754:90.

Главни Одбор изјављује и овим путем најтоплију благодарност свима дародавцима, а нарочито господину Графу Салису, краљ. енглеском министру и врлој никшићској омладини на труду око приређивања забаве.

На молбу Главног Одбора, а иницијативом Одборовог повјереника госп. Вукашина Вукашиновића, судије, образован је на скупу грађана, одржаном 23. фебр. о. год. у Колашину пододбор за помагање пребјеглих породица. За предсједника пододбора изабран је госп. Антоније Марић, велепосједник, за потпредсједника г. Малин Радовић, судија, за секретара г. Вук. Вукашиновић, судија, за благајника Машан Лисичић, трговац, а за чланове пододбора г. г. серд. Мујо Влаховић, Андрија Мрчарица, Мијат Реџић, Милић Радевић, Миљун Павићевић, Станко Вујовић, Радован Дрљевић, Божо Врбица, кап. Јеврем Драговић, Јевто Бошковић, Јако Весковић и Ахмет Братовић.

На скупу су присутни приложили перп. 534.— Честитим грађанима вароши Ко-

лашина, који се овако брзо одазваше позиву за братски и слојан рад и који су и овом приликом показали будну свијест у испуњавању патриотског дуга спрам пребјегле браће, Главни Одбор срдечно благодари.

† Мирчета Ј. Пешић, великошколац. Пишу нам из Загараца:

Кад се зачу страхан поклич са Авале и Ловћена: Устај, Србине, за слободу Херцег-Босне, Сријема, Славоније, Бачке, Баната и питоме Далмације! — кад устаде црножута раса са кивном осветом у срцу и нападе српски народ са жељом да га уништи; кад требаше отаџбина у најкритичнијем моменту дичних синова, неустрашимих хероја, нових Обилића, да ју бране да ропства не допане, — у томе се моменту Мирчета Пешић налажаше далеко од свог родног мјеста, Бјелопавлића, у Биограду, као великошколац, од непуних 22 године.

Жарки осјећаји патриотског ентузијазма од тихог, скромног, углађеног и њежног младића створише челик-борца, суровог ратника, који издржава натприродне мукe војничких штрпаца и учествује у крвавим борбама на Ади Циганлији, око Биограда, код Обреновца, на Церу, Шапцу, у Сријему, Јакову, Пазуху и на Чавчићу; а послије свих побројаних бојева доспијева и у крвави бој на Мачковом Вису, гдје славно гине 9. септ. 1914. као добровољац.

Мирчета је рођен 1. октобра 1892. на Фрутак у Бјелопавлићима, гдје је и свршио основну школу, а гимназију у Србији, гдје је продужио и више академско-универзитетско образовање на техничком факултету.

Мирчета је био свјестан колико од њега очекује држава и друштво у опште. И он се достојно одужио онако, како то приличи младом витезу, а праунуку његовог имењака Мирчете чије име овјековјечи Владика Раде, на топу са Спужа.

Нека ти је лака груда Србинове земље коју си истински љубио и стварно јој се одужио! — Вјечан ти помен међу нама! поп Р. М. П.

† Станко М. Стијовић. Пишу нам са Граховца: Станко М. Стијовић, барјактар II-ге чете Мартинићско-Брајовићског баталиона умро је 14. фебруара 1915. г. у 21 свог млађаног живота.

У почетку рата с Турском, покојни Станко као млад војник пошао је с пушком у руци, да се бори противу вјековног непријатеља, а када му је отац погинуо на Дечићу, узео је барјак и носио га цијелог рата одважно и храбро.

Када је плануо рат с Аустријом, покојник желећи још већма показати како му пристаје заставу носити — радосно је пошао у крвави бој и учествовао у свим окршајима одважно и храбро — надајући се дочекати ослобођење браће која под туђим игом стењу, — или непријатељски куршум, али му то не би суђено. Несрећна болест задесила га је на Граховцу, од које је горепомењутог дана и умро.

Покојни Станко својим исправним држањем, издржљивошћу и популарношћу код својих другова оставио је лијепе успомене, и показао да је био достојан носити заставу, под којом му је отац погинуо а дјед завидно име стекао.

Лака му груда земље коју је жарко љубио. Р. П. Р.

† Официр Ђуро Т. Кољеншић. Пишу нам с Даниловграда: У борби на Вихру код Вишеграда тешко је рањен у јеку свога живота официр Ђуро Т. Кољеншић. Раговао је, као официр у црногорско-турском рату и био учесник заузећа Пљеваља, гдје је иза тога био шефом полиције; доцније командант Пренђанског батаљона, па је онда био одређен да с комисијом црногорско-србијанском иде да демаркира границе између Србије и Црне Горе, и у том га је затекла објава рата Аустрији. Прекинувши посао, одмах је позван на Цетиње, одликован од Њег. Величанства Краља други пут Даниловим Орденом, овога пута IV. степена, и послан у Санџачку Војску. По потреби службе мијењате су му јединице, па је тек 14. новембра 1914. г. као командант извиђачких чета, на Вихру тешко рањен. Био је пренесен у Пљевља гдје је лијечен до смрти (17. децембра).

Двадесет и више година биљеже се његове официрске службе, те и као човјек и као прави официр, пун храбрости и одлучности, уврстио је себе у редове правих јунака, који није жалио за отаџбину се тако храбро борити и дати свој живот. Његово име остаће међу нама тужна, али поносна успомена храбрости и човјештва. Мир пепелу његову! м. ч.

Тражи се. Саво Јаковов Лекић (Драговић) из Ђулића, ђак београдске трговачке школе, није се јавио својима од мјесеца октобра прошле године.

Моле се сви они који би знали шта се са поменутиим од тог времена десило, да то јаве уредништву „Гласа Црногорца“.

Званични огласи

Објава. У недјељу 8. марта о. г., у 10 сати прије подне, Главна Интендантура ће одржати јавну лицитацију за исхрану перјаника на Цетињу. Лицитираће се: зеље, кртола, ориз, пашта, лук, маст, со, папар.

Лицитација ће се одржати у канцеларији Главне Интендантуре.

Ближа обавјештења даваће Гл. Интендантура сваког дана од 5—6 сати по подне.

Лицитанти имају положит кауцију у покретности или непокретности.

Број 6250. Из канцеларије Главне Интендантуре, 27. фебр. 1915., Цетиње. (2,2)

Објава. Сходно брзојавном наређењу Кр. Обласне Управе од данас, број 2339., одложен је дан лицитације државних кожа, од реквизираних брави за 8. марта о. г.

Позивају се сви заинтересовани, да се на дан лицитације пријаве канцеларији управе општине вароши барске од 9 до 12 сати прије подне и од 2 до 5 сати по подне, којег дана ће се уступити продаја понудиоцу највише цијене, ако ова буде одговарала државном интересу, а иста ће бити у килограмима.

Исплата мора бити у злату, но како у земљи нема довољно злата, трговцима, односно купцима, омогућава се, да извезу коже, а увезу злато, а до тада морају положити излицитирани износ у готовом новцу дупло, или сигурном јемству. Број кожа до данас износи комада 4353.

Број 1802. Из канцеларије Управе Општине вароши Барске, 6. фебруара 1915., Ст.-Бар. (3,3)

Службени огласи

Објава. — Петар (Пешо) Бушковић, сељак из Враћине, оптужен пред овим судом за кримел предумишљајног убиства из § 155. Кривичног Закона утекао је из истражног притвора по довршеној истражној судској процедури.

Обзиром на величину противправности извршеног дјела, суд је у правној могућности, да праведну пресуду донесе и поред стварног фактичког стања; те се овим јавним позивом позива (Петар (Пешо) Бушковић, да предстане овом суду, најдаље за 3 (три) мјесеца, од дана публикације овог акта, ради одређивања јавног претреса и суђења му.

Не предстане ли суду до поменутог рока, законом нормираног, суд ће ex officio предузети потребне мјере за коначни довршетак судске процесналне радње и донијети пуноправну пресуду, без обзира за непредстанак окривљеног Бушковића.

Ријешење се доноси и публикује на основи законских одредаба § 294. тач. II. и 298. крив. суд. поступка.

Број 189. V—1911—224.

Цетиње, 2. марта 1915.

— Краљ. Обласни Суд, —

Предсједник, А. К. Матановић.

1,3

Приватни огласи

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Налазим се побуђен, да и овим путем изјавим моју доживотну захвалност г. д-р Митру Радуловићу на његовом свесрдном и бесплатном заузимању, приликом моје тешке болести, пажећи на мене и дању и ноћу, чему имам да захвалим те се данас налазим потпуно здрав.

Подгорица, 3. марта 1915 г.

Спасоје Р. Беџић, (бр. 81, 1,1) подофицир српске војске.

ПОМЕН

Јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима, да ћемо 15. о. м. давати четрдесто-дневни помен, ослије службе у Петрову цркву у Никшић, нашој драгој и незаборављеној мајци

† МАРИ М. ВУКОТИЋ

која се послије кратког боловања; али послије много туге и жалости, пресели у вјечност у Београду 5. фебруара.

Истовремено, даваћемо полугодишњи помен, нашој драгој и никад непрежаљеној браћи

† НИКОЛИ И ЈОВАНУ

који херојски приносише своје младе животе на олтар мије слободу, на Јадру и Церу; бранећи њену слободу, а уздижући славу и понос, којој се свијет диви.

(бр. 87, 1,1) **Ожалошћена ПОРОДИЦА**

ПОМЕН

У суботу 14. ов. мјес. у 10 сати прије подне, даваћемо на новом гробљу годишњи помен нашем драгом и никад непрежаљеном —

† МАРКУ Р. ГВОЗДЕНОВИЋУ трговцу

ради чега извјештавамо: сроднике, кумове, пријатеље, познанике и другове покојникове да присуствују овом тужном помену.

Цетиње, 7. марта 1915 год.

У име ожалошћене фамилије:

(бр. 82, 1,1) супруга **Васе Гвозденовић.**

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—